

IFMETALL

Så gör du

vid besked om uppsägning

ATT BLI VARSLAD OM UPPSÄGNING är något som drabbar många av oss någon gång i livet. Det är ett tungt besked som ofta följs av oro och rädsla inför framtiden. Arbetslöshet är ett ont som drabbar landet, regionen, kommunen, orten och familjen.

IF Metalls uppgift som facklig organisation är att så långt som möjligt skydda medlemmarna från arbetslöshetens verkningar. Samtidigt ska vi skapa förutsättningar för att ytterligare stärka medlemmarnas yrkeskunskaper och förmåga att snabbt komma tillbaka i arbete.

Vi ska på bästa sätt svara upp mot medlemmarnas bild av en stark, trygg och handlingskraftig fackförening. Vi ska ta till vara medlemmarnas intressen och värna deras rättigheter. Allt för att medlemmarna ska känna sig trygga, i arbetslivet och i samhället.

IF Metall har länge påtalat behovet av riktade insatser till arbetslösa industriarbetare och vi har en mängd konkreta förslag på åtgärder som regelbundet diskuteras med arbetsgivare och regering.

I den här broschyren kan du läsa mer om vilken hjälp som finns att få för dig som får besked om uppsägning och vad IF Metall gör.

Har du ytterligare frågor – vänd dig i första hand till din klubb eller din fackliga företrädare på arbetsplatsen, i andra hand till avdelningen. Kontaktuppgifter hittar du på ifmetall.se.

Frågor och svar om varsel och uppsägning

Nedanstående svar gäller i normalfallet, lokala uppgörelser kan förekomma. Ta därför alltid kontakt med din lokala fackliga organisation för besked.

Vad innebär ett varsel?

Varsel innebär att arbetsgivaren i förväg meddelar facket om att de tänker säga upp anställda. I de fall det berör minst fem anställda ska arbetsgivaren även meddela Arbetsförmedlingen. Beroende på hur många som berörs är tiden mellan varsel och uppsägningar olika lång.

Vad händer när ett varsel lagts?

Arbetsgivaren ska begära MBL-förhandling och redovisa bakgrund och orsaker till arbetsbristen – hur stor arbetsbristen är i antal anställda, hur organisationen ska se ut framöver, vilka befattningar som ska finnas och vilka kvalifikationer som krävs för att bemanna dem. Klubben ska då ta ställning till om arbetsbristens omfattning och kvalifikationskraven är skäliga i förhållande till det arbete som ska utföras efter förändringen.

Vilken är företagets skyldighet vid en uppsägning?

En uppsägning ska alltid vara skriftlig och överlämnas till dig personligen eller skickas i rekommenderat brev. Företaget är skyldigt att informera om uppsägningstider och från vilket datum anställningen upphör. I beskedet ska det också framgå om du har företrädesrätt till återanställning eller inte. Har du företrädesrätt, och det krävs anmälan för att företrädesrätten ska kunna göras gällande, ska det också anges.

Vilken uppsägningstid har jag?

Det beror på vilken anställningsform du har och vad som står i anställningsavtalet. Vid tillsvidareanställning är uppsägningstiden normalt minst en månad.

Måste jag stanna kvar under uppsägningstiden?

Du är skyldig att vara kvar och arbeta under din uppsägningstid om inte annat överenskommits.

Vad händer med inestående semester, tid i kompbank med mera?

Semesterledighet får inte förläggas till uppsägningstid utan den anställdes medgivande. Sparade semesterdagar ska betalas ut efter avslutad anställning. Intjänad kompensationsledighet/ arbetstidsförkortning betalas alltid ut vid anställningstidens slut.

Vad innebär företräde till återanställning?

Om du har varit anställd i sammanlagt mer än tolv månader under de senaste tre åren hos samma arbetsgivare och blir upp-

sagd på grund av arbetsbrist, har du företräde till återanställning. Det innebär att om det uppstår behov av arbetskraft har du förtur. Detta gäller under uppsägningstiden och därefter inom nio månader efter att din anställning upphört. Det gäller samtliga anställningsformer. Du ska vid uppsägningen göra anspråk på företrädesrätten. Arbetsgivaren ska därefter bekräfta att du gjort detta.

Du kan ha företräde till återanställning under nio månader efter att din anställning har upphört.

Kollektivavtalad förstärkt företrädesrätt (KFF)

Tillsvidareanställda med företrädesrätt har också rätt till kollektivavtalad förstärkt företrädesrätt. Det är ett komplement till lagen som ingår i kollektivavtalet och förhindrar att din arbetsgivare byter ut dig mot inhyrd personal.

Vad är turordningslista?

Den som är sist anställd blir uppsagd först. Vid lika anställningstid blir den som är yngre uppsagd före den som är äldre. Även om du har lång anställningstid kan du bli uppsagd om du inte har tillräckliga kvalifikationer för de arbetsuppgifter som återstår.

Vad är avtalsturlista?

Arbetsgivare och klubb kan gemensamt komma överens om en avtalsturlista som innebär avvikelser från turordningen. Förutom detta kan arbetsgivare med sammanlagt högst tio anställda undanta två personer från turordningen.

Kan jag ta ledigt för att söka jobb under uppsägnings-tiden?

Ja, under uppsägningstiden har du rätt till ledighet med lön för att besöka Arbetsförmedlingen eller på annat sätt söka arbete. Du måste ansöka om ledigheten.

Vad gäller för mig som är föräldraledig?

För en arbetstagare som är föräldraledig börjar uppsägnings-tiden att löpa när föräldraledigheten upphör.

Ska jag begära några papper från arbetsgivaren?

Ja, ett korrekt ifyllt arbetsgivarintyg och referenser. Arbetsgiva-ren fyller i blanketten via arbetsgivarintyg.nu.

När ska jag gå till Arbetsförmedlingen?

Anmäl och skriv in dig på Arbetsförmedlingen din första arbets-lösa dag. Läs mer på sidan 13 om hur a-kassan och Arbetsför-medlingen fungerar.

Ska jag betala in fackavgiften själv?

Får du a-kasseersättning dras avgiften på den. Är du inte berättigad till a-kasseersättning får du en inbetalningsavi hem.

Omställningsförsäkringen – din hjälp på vägen

Fackförbunden har förhandlat fram en omställningsförsäkring för sina medlemmar. Den består av två delar:

- 1.** Omställningsstöd genom TSL hjälper den som blivit uppsagd med åtgärder och stöd för att finna ett nytt arbete.
- 2.** Försäkring om avgångsbidrag, AGB, ger kontant ersättning till den som blivit uppsagd på grund av arbetsbrist.

Företag med kollektivavtal omfattas av omställningsförsäkringen, det vill säga både AGB och omställningsstöd.

Omställningsstöd

Omställningsstödet, som ingår i kollektivavtalet, består av kartläggning av de uppsagdas förutsättningar. Tillsammans med rådgivning, handlingsplaner, vägledning och stöd i att söka jobb kan det finnas möjligheter till vissa kortare utbildningar. Det lokala facket och arbetsgivaren ansöker om omställningsstöd hos TSL, läs mer på tsl.se.

Omställningsstödet via TSL gäller för dig som

- sägs upp på grund av arbetsbrist enligt LAS (lagen om anställningskydd)
- är tillsvidareanställd
- varit anställd i minst 12 månader sammanhängande innan sista anställningsdag vid ett eller flera företag som har omställningsförsäkring
- har haft en anställning med arbetstid på minst 16 timmar i veckan i genomsnitt.

Det är också viktigt att klubben, eller den lokala fackliga organisationen, redan från början har kontakt med Arbetsförmedlingen. Har du frågor kontakta din fackliga organisation.

Om du blir arbetslös

– kontakta a-kassan

IF Metalls a-kassa har handläggare på alla IF Metalls lokalavdelningar över hela landet. Har du frågor och vill komma i kontakt med din handläggare hittar du kontaktuppgifter och övrig information på ifmetall.se/akassan.

Ta för vana att alltid hålla dig uppdaterad via a-kassans hemsida och Mina sidor.

Det är viktigt att du anmäler dig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen din första arbetslösa dag, gör det även om du sagt upp dig själv.

Anmäl dig som arbetssökande

Det är viktigt att du anmäler dig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen din första arbetslösa dag, gör det

även om du har sagt upp dig själv eller fått ett avgångsvederlag eller liknande. Du kan ansöka om ersättning från a-kassan tidigast från den dag du är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. På arbetsformedlingen.se finns information om hur du kan anmäla dig som arbetssökande.

Ansökan om ersättning på Mina sidor

Du ansöker om ersättning med a-kassans e-tjänst Mina sidor genom att fylla i Ansökan om ersättning. För att logga in där behöver du ett bank-id. Vilka handlingar a-kassan behöver av dig står på a-kassans webbplats. I Mina sidor kan du också begära ett arbetsgivarintyg från din arbetsgivare samt ladda upp dokument.

Så fungerar a-kassa och Arbetsförmedlingen

A-kassan utreder och beslutar om du har rätt till ersättning och betalar ut ersättningen. Har du frågor om ditt ärende är du välkommen att kontakta a-kassan. Arbetsförmedlingen ska ge dig en allmän information om villkoren och kontrollera att du uppfyller grundvillkoren för att få ersättning under din tid som arbetssökande.

Inkomstförsäkring

Som medlem i IF Metall kan du också ha rätt till kompletterande ersättning från vår inkomstförsäkring. På så vis kan du få upp till 80 procent av lönen i upp till 100 dagar vid arbetslöshet, eller mer – om du tecknat en tilläggsförsäkring.

Mer information finns på ifmetall.se/inkomstforsakring och folksam.se/ifmetall. Där finns även länk till ansökningsblanketten.

Så ansöker du om ersättning från IF Metalls inkomstförsäkring

- 1.** Anmäl dig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen den första arbetslösa dagen.
- 2.** Skicka in nödvändigt underlag till IF Metalls a-kassa och invänta beslut.
- 3.** Ansök om ersättning från inkomstförsäkringen genom att fylla i blanketten du får av din klubb eller avdelning. Blanketten finns även på IF Metalls sidor hos Folksam och på vår egen sida ifmetall.se/inkomstforsakring.
- 4.** Skicka sedan blanketten till: Folksam, Inkomstförsäkring, 106 60 Stockholm. Bifoga även a-kassans beslut och det första utbetalningsbeskedet.
- 5.** Om du får din ansökan om ersättning från inkomstförsäkringen beviljad kommer utbetalningarna ske löpande, per automatik.

Försäkrad genom ditt medlemskap

En del av dina försäkringar bygger på kollektivavtalet, andra följer med medlemskapet. Vissa har du möjlighet att teckna till ett förmånligt pris.

Försäkringar som ingår i ditt medlemskap till 65 års ålder:

Medlemsolycksfallsförsäkring på fritiden som innehåller:

- Olycksfallsersättning
- Akutersättning
- Sjukhusvistelse
- Tandskador
- Rehabilitering
- Övriga kostnader
- Kroppsskadeersättning
- Invaliditet
- Krisförsäkring

I medlemskapet ingår även inkomstförsäkring och en garanterad Tjänstegrupplivförsäkring, som innehåller grundbelopp, barnbelopp och begravningshjälp.

Dessutom en barngrupplivförsäkring om medlems barn avlider.

Försäkrad i IF Metall

Broschyren Försäkrad i IF Metall beskriver vilka försäkringar du som medlem har när du arbetar på en arbetsplats med kollektivavtal och de försäkringar som ingår i medlemskapet.

Begär övergång om du byter arbete

Har du bytt bransch eller arbete kanske du behöver byta fackförbund/a-kassa? Om du byter till ett jobb utanför IF Metalls verksamhetsområden måste du begära övergång från IF Metall till ett eventuellt nytt fackförbund och a-kassa. Det är viktigt att du inte får någon lucka i din medlemskapstid i a-kassan när du begär övergång. Kontakta därför den nya a-kassan innan du går ur IF Metall. Vänd dig till din avdelning för att få hjälp med övergången. Kontaktuppgifter till din avdelning hittar du på ifmetall.se.

Vad betyder alla ord?

Arbetsgivarintyg

Arbetsgivarintyget anger hur den sökande arbetat under de tolv senaste månaderna och behövs bland annat för ansökan om ersättning från a-kassan.

Avgångsbidrag, AGB

Den som fyllt 40 år har rätt till avgångsbidrag, AGB. Det gäller för arbetare på företag som tecknat kollektivavtal.

Avtalsturlista

Innebär avvikelser från turordningen. Arbetsgivaren och fackföreningen kommer gemensamt överens om listan.

Företräde

till återanställning

Den arbetstagare som har anmält till arbetsgivaren att hen vill utnyttja sitt företräde till återanställning och som enligt gällande turordning står i tur för sådan återanställning får inte förbigås av arbetsgivaren, om hen har kvalifikationer för arbetet.

Omställningsstöd

Stödet ger den som är uppsagd bland annat hjälp med att söka ett nytt arbete.

Turordning

Huvudprincipen i LAS (lagen om anställningsskydd) är

att det är turordningen ”sist in-först ut” som gäller när personal ska sägas upp. Turordningslista gäller om inte fackföreningen och arbetsgivaren kommer överens om något annat.

Uppsägning

När en anställning upphör, antingen på den anställdes egen begäran eller för att arbetsgivaren säger upp den anställde.

Uppsägningstid

Reglerna om uppsägningstid gäller oavsett om uppsägningen beror på arbetsbrist eller görs av personliga skäl.

Om den anställde säger upp sig själv är uppsägningstiden alltid en månad. Är det arbetsgivaren som säger upp den anställde ökar uppsägningstiden med antal anställningsår.

Varsel

Förvarning om till exempel uppsägning eller stridsåtgärder.

Övergång

Den som byter avtalsområde kan behöva byta fackförbund. Ta kontakt med din avdelning så får du hjälp med din övergång.

Fler broschyurer om varsel och uppsägningar

Broschuren som du håller i handen ingår i serien Om varsel och uppsägningar. Där ingår också Arbetslös – en kris för många och Stöd och råd till dig som är förtroendevald. Samtliga finns att beställa från webbshopen som du når via ifmetall.se.

IF Metall, 105 52 Stockholm | 08-786 80 00 | ifmetall.se